N O R A K S T S
Lieta Nr. A42610708
Lietvedības Nr. A 3350-09/2

S P R I E D U M S
L a t v i j a s t a u t a s v ā r d ā

Rīgā 2009.gada 16.jūnijā
Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Audzere,

piedaloties pieteicējas - sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latgales enerģija" pilnvarotajam pārstāvim *E.B.* un atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes – Latgales pašvaldību daudznozaru sabiedrisko pakalpojumu regulatora pārstāvim Jānim Krišānam un pilnvarotajai pārstāvei Sanitai Laiveniecei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latgales enerģija" pieteikumu par Latgales pašvaldību daudznozaru sabiedrisko pakalpojumu regulatora 2008.gada 3.jūnija lēmuma Nr.10 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Latgales pašvaldību daudznozaru sabiedrisko pakalpojumu regulators (turpmāk arī - regulators vai atbildētājs) 2007.gada 4.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.24, ar kuru izteica brīdinājumu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Latgales enerģija" (turpmāk – SIA „Latgales enerģija" vai pieteicēja) par regulatora 2005.gada 30.maijā izsniegtās licences Nr.002-05 siltumenerģijas ražošanai, licences Nr.003-05 siltumenerģijas pārvadei un sadalei, licences Nr.004-05 siltumenerģijas realizācijai Rēzeknes pilsētas teritorijā anulēšanu un lūdza līdz 2007.gada 4.novembrim iesniegt regulatoram paskaidrojumus par licenču nosacījumu nepildīšanu.

Ar regulatora 2008.gada 3.jūnija lēmumu Nr.10 (turpmāk – Lēmums Nr.10) tika nolemts anulēt pieteicējai regulatora 2005.gada 30.maijā izsniegto licenci Nr.002-05 siltumenerģijas ražošanai, licenci Nr.003-05 siltumenerģijas pārvadei un sadalei un licenci Nr.004-05 siltumenerģijas realizācijai Rēzeknes pilsētas teritorijā (turpmāk visas kopā – licences).

[2] Nepiekrītot Lēmumam Nr.10, pieteicēja 2008.gada 5.jūnijā iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Lēmumu par licenču anulēšanu iespējams pieņemt tikai pēc licenču darbības apturēšanas. No Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumu Nr.664 „Sabiedrisko pakalpojumu licencēšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.664) 19.punkta izriet, ka lēmumu par licenču anulēšanu var pieņemt tikai pēc tam, kad ir pieņemts lēmums apturēt licenču darbību. Noteikumu Nr.664 17.punkts noteic: regulators nosaka termiņu, kādā komersantam jānovērš pārkāpums, kas bijis par iemeslu licences darbības apturēšanai. No minētā jāsecina, ka, apturot licenču darbību, ir jānosaka termiņš pārkāpuma novēršanai. Tikai pēc tam, ja attiecīgie trūkumi nav novērsti, var tikt izskatīts jautājums par licenču anulēšanu.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piekto daļu un Noteikumu Nr.664 17. un 19.punktu licences anulēšanas process ir šāds: (1) regulators konstatē komersanta pieļautos pārkāpumus, kas ir pietiekams pamats licenču darbības apturēšanai; (2) regulators pieņem lēmumu par licenču darbības apturēšanu un nosaka termiņu, kādā komersantam jānovērš pārkāpums; (3) komersants noteiktā termiņā nenovērš lēmumā par licenču darbības apturēšanu konstatētos pārkāpumus; (4) regulators pieņem lēmumu par brīdinājuma anulēt licences izteikšanu komersantam; (5) ja trīs mēnešu brīdinājuma termiņa laikā pārkāpumi joprojām netiek novērsti, regulators pieņem lēmumu par licenču anulēšanu.

Konkrētajā lietā regulators nav pieņēmis lēmumu par pieteicējai izsniegto licenču darbības apturēšanu, tādējādi regulators nav ievērojis noteikto procedūru. Šāda pārkāpuma rezultātā ir būtiski aizskartas pieteicējas tiesības, jo licences darbības neapturēšanas rezultātā pieteicējai nebija tik daudz laika iespējamo pārkāpumu atrisināšanā. Aprakstītais pārkāpums ir uzskatāms par Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmās daļas pārkāpumu.

[2.2] Pieteicēja uzskata, ka ir aizskartas pieteicējas intereses būt stabilā un iepriekš paredzamā tiesiskā stāvoklī. Lēmums Nr.10 bija jāpieņem mēneša laikā pēc trīs mēnešu brīdinājuma termiņa beigām. Tas netika izdarīts, Lēmums Nr.10 tika pieņemts gandrīz piecus mēnešus pēc brīdinājuma termiņa beigām.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piekto daļu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju par licences anulēšanu brīdina vismaz trīs mēnešus iepriekš. Kaut arī konkrētā lieta ir ierosināta pēc regulatora iniciatīvas, uz to pēc analoģijas attiecas arī Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 64.pantā noteiktais mēneša termiņa ierobežojums galīgā lēmuma pieņemšanai. Mēneša termiņa ierobežojums dod iespēju indivīdam rēķināties ar laiku, kad notiks tiesisko attiecību nodibināšana, grozīšana vai izbeigšana. Savukārt, ja gala lēmums var tikt pieņemts neierobežotā laika posmā, pieteicējai visu laiku jāuztraucas par to, kad tiks pieņemts lēmums par licenču anulēšanu. Pēc mēneša termiņa izbeigšanās lēmumu par licenču anulēšanu vairs nevar pieņemt, neuzsākot licenču anulēšanas procedūru no jauna.

Konkrētajā lietā Lēmums Nr.10 ir pretrunā Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta trešo daļu un piekto daļu.

[2.3] Pieteicējai licences tika anulētas pamatojoties arī uz citiem pamatiem, nekā tiem, sakarā ar kuriem pieteicējai tika nosūtīts 2007.gada 4.oktobra brīdinājums.

[3] 2008.gada 10.jūlijā tiesā saņemti regulatora pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka pieteicējas pieteikums ir nepamatots turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[3.1] Regulatoram pirms licenču anulēšanas nebija jāpieņem lēmums par licenču darbības apturēšanu, jo šādu pienākumu neuzliek ne likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem", ne Noteikumi Nr.664. No likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta trešās daļas izriet, ka likums regulatoram uzliek par pienākumu anulēt licences visos gadījumos, kad ir konstatēti konkrēti trūkumi. Minētā likuma 18.panta septītā daļa noteic, ka regulators aptur izsniegtās licences darbību, ja ir pamatotas aizdomas par licence nosacījumu vai normatīvo aktu prasību pārkāpšanu vai neievērošanu. Līdz ar to, ja regulatoram ir nevis pamatotas aizdomas par pārkāpumiem, bet fakti par to esamību, tas nedrīkst apturēt licences darbību, tieši pretēji – licence ir jāanulē.

Licenču apturēšana nebūtu bijusi arī lietderīga, jo tādā gadījumā Rēzeknes pilsētas iedzīvotāji būtu palikuši bez siltumapgādes visu 2007./2008.gada apkures sezonu.

Noteikumu Nr.664 17., 18. un 19.punkts attiecas tikai uz gadījumiem, kad licence ir apturēta, savukārt, ja tā netiek apturēta, bet gan anulēta, minētās tiesību normas netiek piemērotas.

[3.2] Regulatora Lēmums Nr.10 pieņemts lietā, kas ierosināta pēc iestādes iniciatīvas, tādēļ nebija jāpiemēro APL 64.pants. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piektajā daļā norādītais, ka pirms licences anulēšanas regulators rakstveidā brīdina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vismaz trīs mēnešus iepriekš, jau rada pieteicējas norādītās stabilās un iepriekš paredzamās tiesiskās attiecības ar valsti.

No likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piektās daļas neizriet, ka licence būtu jāanulē tieši pēc mēneša pēc trīs mēnešu brīdinājuma termiņa beigām. Licenču anulēšanai jānotiek sabiedrības interesēs. Ja licences tiktu anulētas viena mēneša laikā pēc trīs mēnešu brīdinājuma termiņa, t.i., vēlākais 2008.gada 4.februārī, tad tas tieši aizskartu iedzīvotāju veselību un materiālās intereses. Licenču anulēšanas laika robežas likumdevējs ir paredzējis noteikt katrā atsevišķā gadījumā, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus un lietderību.

[3.3] Regulatora Lēmumā Nr.10 ir ievērots APL tiesību normas un ir izdarīti lietderības apsvērumi.

[3.4] Regulators Lēmumu Nr.10 ir izdevis, konstatējot licenču īpašo nosacījumu 1., 6., 7.1., 7.2. un 11.punkta pārkāpumus, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 16.panta pirmās daļas un 27.panta otrās daļas pārkāpumus, Ministru kabineta 2006.gada 6.decembra noteikumu Nr.971 „Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi" 3. un 29.punkta pārkāpumus, starp siltumenerģijas piegādātāja un lietotāja noslēgtā līguma 2.1. un 6.1.punkta nosacījumu pārkāpumus. Tādējādi regulatoram bija pienākums izdot obligāto administratīvo aktu.

[3.5] Regulators ierosināja un izskatīja lietu atbilstoši likumā noteiktajam pamatam un lietas faktiskajiem apstākļiem. To pierāda regulatora 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24 konstatētie fakti un iesniegtie dokumenti.

[3.6] Regulatora Lēmums Nr.10 izdots pamatojoties uz tiesiskā ceļā iegūtu nepieciešamo informāciju. Regulators līdz Lēmuma Nr.10 pieņemšanai ieguva informāciju gan par sākotnējiem pārkāpumiem, gan par to, ka pieteicēja turpināja pieļaut vēl virkni citu normatīvo aktu pārkāpumus.

[3.7] Pieteicējai tika dota pienācīga iespēja tikt uzklausītai pirms Lēmuma Nr.10 pieņemšanas.

[3.8] Regulators Lēmumā Nr.10 konstatēja, ka pieteicēja nav novērsusi iepriekš konstatētos licenču nosacījumu pārkāpumus un, ka turpinājusi pieļaut vēl virkni citus normatīvo aktu pārkāpumus. Turklāt tika konstatēts, ka pieteicēja nepilda regulatora pieņemtos lēmumus. Minētie apstākļi kalpoja par pietiekamu pamatu, lai regulators atzītu, ka ir nepieciešams pēc iespējas īsākā laikā novērst radušās negatīvās sekas.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja prasījumu uzturēja uz tajā minētajiem apsvērumiem. Atbildētājs pieteikumu neatzina Lēmumā Nr.10 un paskaidrojumos minēto apsvērumu dēļ.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas materiālus un noklausoties paskaidrojumus, tiesa secina, ka pieteikums atzīstams par nepamatotu un ir noraidāms turpmāk norādīto apvērumu dēļ.

[6] Pieteicēja ir norādījusi, ka Lēmums Nr.10 ir pieņemts, pieļaujot šādus pārkāpumus: Lēmumu Nr.10 bija iespējams pieņemt tikai pēc licenču darbības apturēšanas; tā kā regulators nav pieņēmis lēmumu par pieteicējai izsniegto licenču darbības apturēšanu, regulators nav ievērojis noteikto procedūru [2.1]; Lēmums Nr.10 bija jāpieņem mēneša laikā pēc trīs mēnešu brīdinājuma termiņa beigām; tas netika izdarīts [2.2]; pieteicējai licences ir anulētas pamatojoties uz citiem pamatiem, nekā tiem, sakarā ar kuriem pieteicējai tika nosūtīts 2007.gada 4.oktobra brīdinājums [2.3].

Tādējādi tiesai ir jānoskaidro, vai atbildētājs, pieņemot Lēmumu Nr.10, ir ievērojis procesuālās un materiālās tiesību normas.

[7] Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 3.nodaļa noteic sabiedrisko pakalpojumu licencēšanu. Minētajā nodaļā ietvertais 18.pants reglamentē licences nosacījumu grozīšanu, licences anulēšanu un licences darbības apturēšanu. 18.panta trešā daļa noteic gadījumus, kad sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde *anulē* sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam izsniegto licenci, proti, ja pakalpojuma sniedzējs:

1) neievēro vai pārkāpj tam izsniegtās licences nosacījumus;
2) neievēro vai pārkāpj normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā;
3) atzīts par likvidējamu;
4) iesniedzis pamatotu ierosinājumu;
5) 12 mēnešu laikā no licences izsniegšanas dienas nav sācis sniegt sabiedriskos pakalpojumus (ja licencē nav noteikts sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas sākuma termiņš).

Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piektā daļa noteic, ka par licences anulēšanu regulators rakstveidā brīdina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vismaz trīs mēnešus iepriekš.

Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta septītā daļa noteic gadījumu, kad sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde *aptur* sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam izsniegtās licences darbību, proti, ja ir pamatotas aizdomas par to, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs neievēro vai pārkāpj tam izsniegtās licences nosacījumus vai normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā.

Tiesa secina, ka minētie tiesību institūti – licences anulēšana un licences darbības apturēšana ir ietverti likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta divās dažādās savstarpēji nesaistītās daļās un savstarpēji nav pakārtoti viens otram. Licences apturēšanas institūts ir nošķirams no licence anulēšanas ar to, ka pastāv tikai *pamatotas aizdomas* par to, ka netiek ievēroti vai tiek pārkāpti licences nosacījumi vai normatīvie akti. No vēsturiskās likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta analīzes izriet, ka 2000.gada 19.oktobrī pieņemtais likums (likums spēkā no 2001.gada 1.jūnija) sākotnēji reglamentēja tikai licences grozīšanas un anulēšanas kārtību. Tikai 2004.gada 2.decembrī ar likuma grozījumiem (spēkā no 2005.gada 1.aprīļa) pievienoja jaunu - licences apturēšanas institūtu.

No minētā tiesa secina, ka licences anulēšanas institūts nav interpretējams tādā veidā, ka tas ir pakārtots licences darbības apturēšanas institūtam.

[8] Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 16.panta otrā daļa un 18.panta pirmā daļa dod deleģējumu Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde licencē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu un regulējamo nozaru komersantus, kā arī nosaka kārtību, kādā iesniedz iesniegumu

licences saņemšanai un nosaka iesnieguma iesniegšanas kārtību licences nosacījumu grozīšanai vai licences anulēšanai. Noregulējot šo jautājumu, Ministru kabinets ir pieņēmis Noteikumus Nr.664.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pārvaldes kārtībā Ministru kabinets var izdot vienīgi likumam pakārtotus normatīvus aktus, tātad noteikumiem jāatbilst likumam. Noteikumus izdod, lai palīdzētu dzīvē īstenot likumus. To panāk, noteikumos konkretizējot (detalizējot) likuma normas. Ministru kabinets, izdodot noteikumus, nedrīkst tajos ietvert tādas normas, kas nav uzskatāmas par palīglīdzekļiem likuma normas īstenošanā (Satversmes tiesas 2001.gada 3.aprīļa spriedums lietā Nr. 2000 – 07 – 0409).

Ņemot vērā minēto, nav pamatots pieteicējas viedoklis [2.1], ka tieši no Noteikumu Nr.664 19.punkta izriet, ka lēmumu par licenču anulēšanu var pieņemt tikai pēc tam, kad ir pieņemts lēmums apturēt licenču darbību. Kā atzinusi Satversmes tiesa, Ministru kabineta noteikumiem ir jāatbilst likumam un tajās nedrīkst ietvert tādas normas, kas nav uzskatāmas par palīglīdzekļiem likuma normas īstenošanai. Tā kā no likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" neizriet, ka licences anulēšanas institūts būtu pakārots licences darbības apturēšanas institūtam, tad nav pamats uzskatīt, ka šo jautājumu regulē Noteikumi Nr.664.

Noteikumu Nr.664 17.punkts noteic: regulators nosaka termiņu, kādā komersantam jānovērš pārkāpums, kas bijis par iemeslu licences darbības apturēšanai.

Noteikumu Nr.664 18.punkts noteic: regulators pieņem lēmumu atjaunot licences darbību, ja komersants ir novērsis licences darbības apturēšanas iemeslus. Savukārt Noteikumu Nr.664 19.pants noteic: ja komersants noteiktajā termiņā nav novērsis licences darbības apturēšanas iemeslus un tie atbilst likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajam licences anulēšanas pamatojumam, regulators pieņem lēmumu par licences anulēšanu.

Minētie Noteikumu Nr.664 17., 18., 19.punkti konkretizē (detalizē) likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta septītajā daļā ietverto licences darbības apturēšanas institūtu un tie nepaplašina Ministru kabinetam likumdevēja doto deleģējumu.

Atbildētājs 2007.gada 4.oktobrī ir pieņēmis lēmumu Nr.24, ar kuru izteica brīdinājumu SIA „Latgales enerģija" par regulatora 2005.gada 30.maijā izsniegtās licences Nr.002-05 siltumenerģijas ražošanai, licences Nr.003-05 siltumenerģijas pārvadei un sadalei, licences Nr.004-05 siltumenerģijas realizācijai Rēzeknes pilsētas teritorijā anulēšanu (*lietas 127.-129.lapa*). Minēto lēmumu regulators ir pamatojis ar likuma normām, kas reglamentē licences anulēšanu un brīdinājuma izteikšanu, proti, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta trešās daļas 1. un 2.punktu un piekto daļu.

Tādējādi, tiesas ieskatā, šāda regulatora rīcība ir pamatota un atbilst tiesību normām. Tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim [2.1], ka tā kā konkrētajā lietā regulators nav pieņēmis lēmumu par pieteicējai izsniegto licenču darbības apturēšanu, regulators nav ievērojis noteikto procedūru.

[9] Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 1.pants nosaka likuma mērķi, proti, nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību un ekonomiski pamatotu konkurenci regulējamās nozarēs, nosakot sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas kārtību un tiesiskās attiecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā.

Tātad viens no sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas mērķiem ir nodrošināt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus.

Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 16.panta pirmā daļa noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu licence dod sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam tiesības uzņemties līdzīgas saistības vienlaikus pret vairākiem lietotājiem licencē noteiktajā teritorijā un nosaka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja pienākumu *nodrošināt* šiem lietotājiem sabiedriskos *pakalpojumus noteiktā kvalitātē un kvantitātē* par noteiktajiem tarifiem. Minētā likuma 22.panta pirmā daļa uzliek par pienākumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem *nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus* sabiedriskos pakalpojumus visā licences termiņā atbilstoši licences nosacījumiem tās darbības zonā.

No minētajām tiesību normām izriet sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja uzdevums, proti, sniegt nepārtrauktu pakalpojumu, nodrošinot pakalpojuma atbilstošu kvalitāti un kvantitāti. Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam licence tiek izsniegta uz noteiktu termiņu noteiktai darbības zonai. Tādejādi licence dod tiesības sniegt pakalpojumu, bet vienlaicīgi arī uzliekt pienākumus, kas ir saistīti ar sabiedrības interesēm saņemt nepārtrauktus un kvalitatīvus pakalpojumus noteiktā daudzumā.

Gadījumi, kad sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam anulē izsniegto licenci, ir uzskaitīti likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta trešajā daļā (skat. sprieduma 7.punktu). Minētā panta piektā daļa noteic, ka par licences anulēšanu regulators rakstveidā *brīdina* sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju *vismaz trīs mēnešus iepriekš*. 18.panta trešās daļas 3.punktā (pakalpojumu sniedzējs atzīts par likvidējamu), 4.punktā (pakalpojumu sniedzējs iesniedzis pamatotu ierosinājumu) un 5.punktā (pakalpojumu sniedzējs 12 mēnešu laikā no licences izsniegšanas dienas nav sācis sniegt sabiedriskos pakalpojumus) noteiktajos gadījumos, kā arī anulējot licenci saskaņā ar Administratīvā procesa likumu, regulators nosaka brīdināšanas termiņu.

Atbildētāja 2007.gada 4.oktobrī pieņemtais lēmums Nr.24, ar kuru izteikts brīdinājums SIA „Latgales enerģija" par regulatora 2005.gada 30.maijā izsniegtās licences Nr.002-05 siltumenerģijas ražošanai, licences Nr.003-05 siltumenerģijas pārvadei un sadalei, licences Nr.004-05 siltumenerģijas realizācijai Rēzeknes pilsētas teritorijā anulēšanu, pamatots ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta trešās daļas 1.punktu (pakalpojumu sniedzējs neievēro vai pārkāpj tam izsniegtās licences nosacījumus) un 2.punktu (neievēro vai pārkāpj normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā). Tādējādi uz regulatora lēmumu attiecas likumā noteiktais termiņš – par licences anulēšanu regulators rakstveidā *brīdina* sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju *vismaz trīs mēnešus iepriekš*.

Tiesas ieskatā noteiktais brīdinājuma termiņš pakalpojumu sniedzējam par licences anulēšanu ir cieši saistīts ar licencētā pakalpojumu sniedzēja tiesībām sniegt pakalpojumu un vienlaicīgi arī ar pienākumu, kas skar sabiedrības intereses – saņemt nepārtrauktus un kvalitatīvus pakalpojumus noteiktā daudzumā. Ja likumdevējs nebūtu noteicis šādu brīdināšanas termiņu, tad tiktu aizskartas gan pakalpojuma sniedzēja intereses sniegt pakalpojumu visā licences derīguma termiņa laikā, kā arī, no otras puses, aizskartas pakalpojuma lietotāju intereses saņemt nepārtrauktus un kvalitatīvus pakalpojumus noteiktā daudzumā.

Pieteicējas ieskatā [2.2] pēc trīs mēnešu termiņa beigām regulatoram pēc analoģijas ar APL 64.pantu ir mēneša ierobežojums galīgā lēmuma pieņemšanai.

Tiesa nepiekrīt šādam apgalvojumam.

Tā kā regulatora lēmumā par licences anulēšanu ir jāsabalansē gan pakalpojumu sniedzēja intereses, gan lietotāju intereses, tad likumdevējs apzināti ir noteicis regulatoram izvēles brīvību un devis iespēju izvērtēt katru gadījumu atsevišķi. Regulatoram administratīvajā aktā par licences anulēšanu ir jāizdara APL 66.pantā

noteiktie lietderības apsvērumi, proti, par administratīvā akta nepieciešamību, piemērotību, vajadzību un atbilstību. Izdarot šos lietderības apsvērumus, iestāde nonāk pie taisnīgākā risinājuma katrā konkrētā situācijā. Tiesa piekrīt atbildētāja viedoklim [3.2], ka licenču apturēšana viena mēneša laikā pēc trīs mēnešu brīdinājuma termiņa beigām, t.i., vēlākais 2008.gada 4.februārī būtiski aizskartu iedzīvotāju veselību un materiālās intereses, jo siltumapgāde tiktu pārtraukta apkures sezonas vidū.

Tādējādi tiesa nepiekrīt pieteicējas viedoklim [2.2], ka pēc mēnešu termiņa izbeigšanās lēmumu par licenču anulēšanu vairs nevar pieņemt, neuzsākot licenču anulēšanas procedūru no jauna.

[10] Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta trešās daļas 1. un 2.punkts noteic, ka regulators anulē sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam izsniegto licenci, ja pakalpojuma sniedzējs:

1) neievēro vai pārkāpj tam izsniegtās licences nosacījumus;

2) neievēro vai pārkāpj normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā.

Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 18.panta piektā daļa noteic, ka par licences anulēšanu regulators rakstveidā brīdina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju vismaz trīs mēnešu iepriekš.

Tiesa konstatē, ka 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24, ar kuru pieteicēja ir brīdināta par licenču anulēšanu, regulators ir norādījis šādus pieteicējas pārkāpumu faktus:

1) atbilstoši Rēzeknes pilsētas domes 2007.gada 2.oktobra vēstulē norādītajam (*lietas 142.lapa*) un Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldes 2007.gada 3.oktobra iesniegumam (*lietas 143.lapa*), Rēzeknes pilsētas izglītības pārvaldes 2007.gada 1.oktobrī sastādītajam aktam (*lietas 145.lapa*), apkure nav pieslēgta 3 Rēzeknes izglītības iestādēs un problēmas ar apkuri ir vēl 6 izglītības iestādēs.

2) pieteicēja nav iesniegusi 2006.gada darbības plānu un 2007.gada darbības plānu atbilstoši licenču nosacījumu 7.1.punktam. Licenču 7.1.punkts paredz (*lietas 134., 137., 140.lapa*), ka licenču saņēmējam katru gadu līdz 31.decembrim jāiesniedz regulatoram pieteicējas ilgtermiņa attīstības plānam pakārtots nākošā gada darbības plāns, kurā jāietver ziņas par plānoto siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un realizācijas apjomu, paredzētajiem pasākumiem pakalpojumu kvalitātes un drošuma uzlabošanā, vides aizsardzības nodrošināšanā, materiālās bāzes pilnveidošanā;

3) pieteicēja nav iesniegusi pārskatu par 2005. un 2006.gadā paveikto siltuma apgādes pakalpojumu realizēšanai atbilstoši licenču nosacījumu 7.2.punktam. Licenču 7.2.punkts paredz (*lietas 134., 137., 140.lapa*), ka licenču saņēmējam līdz gada pirmā ceturkšņa beigām jāiesniedz regulatoram pārskats par iepriekšējā gadā paveikto siltumapgādes pakalpojumu realizēšanā atbilstoši nosacījumu 6.punktā norādītajām prioritātēm, ietverot to kopējā uzņēmuma pārskatā par iepriekšējā gada darba plāna izpildi, kā arī cita informācija pēc regulatora ikreizēja pieprasījuma;

4) pieteicēja nav izstrādājusi attīstības plānu ar ilgtermiņa perspektīvu, kā to paredz licenču nosacījumu 6.3.punkts. Licenču 6.3.punkts paredz (*lietas 134., 137., 140.lapa*), ka licenču saņēmējam ir jāizstrādā attīstības plāns ar ilgtermiņa perspektīvu.

2007.gada 30.oktobrī pieteicēja ar vēstuli Nr.916/2007-11 (*lietas 195.-200.lapa*) ir sniegusi paskaidrojumus atbildētājam. Pieteicēja izmanto siltumenerģijas ražošanā dabasgāzi un vairakkārt ir lūgusi līgumu par dabasgāzes piegādi noslēgt tieši ar pieteicēju. Tā kā akciju sabiedrība „Latvijas Gāze" sākot ar 2007.gada jūniju saņēma tikai daļēju samaksu par dabasgāzi, tad gāzes piegāde tika pārtraukta. Tad, kad Rēzeknes pilsētas dome samaksāja par dabasgāzi un gāzes piegādi atjaunoja, tad arī pieteicēja spēja

pildīt pienākumu piegādāt lietotājiem siltumenerģiju. Siltumenerģijas piegādes nepārtrauktību un pakalpojuma sniegšanas kvalitāti apgrūtināja arī uzsāktā tiesvedība ar akciju sabiedrību „Rēzeknes siltumtīkli". Pieteicēja nevar būt atbildīga par Rēzeknes pilsētas domes un akciju sabiedrības „Rēzeknes siltumtīkli" darbībām. Tā kā Rēzeknes pilsētas dome siltumapgādes sistēmas attīstības plānu ir apstiprinājusi tikai 2007.gada 21.septembrī, tad pieteicējai nebija iespējams prognozēt savu tālāko saimniecisko darbību un sniegt pārskatu par iepriekšējā gadā paveikto.

2007.gada 11.decembrī atbildētājs ir nosūtījis vēstuli Nr.46-07/12 (*lietas 163.-165.lapa*) pieteicējai, kurā norāda, ka pieteicēja par 2007.gada novembri izraksta rēķinus lietotājiem, nenorādot savu norēķinu kontu bankā. Rēķinos ir veiktas atsauces uz cesijas līgumu un rēķinos tiek norādīts citas personas norēķinu konts samaksas veikšanai, tādējādi pārkāpjot licenču nosacījumu 2. un 4.punktu. Minētais ir pretrunā starp pieteicēju un lietotājiem noslēgtā līguma 6.1.punktam un neatbilst normatīvo aktu prasībām un licenču nosacījumiem. Turklāt atbildētāja norāda, ka pieteicēja nav samazinājusi siltuma zudumus trasē, pieteicēja neveic aktīvas darbības, lai siltumenerģijas patērētāji būtu aprīkoti ar komercuzskaites mēraparātiem, pieteicēja nav iesniegusi attīstības plānu ar ilgtermiņa perspektīvu. Tādējādi pieteicēja pārkāpusi licenču nosacījumu 6.punktu. Pieteicēja, samazinot apgrozāmos līdzekļus un novirzot uzņēmuma peļņu mātes uzņēmumam Lietuvā, pārkāpusi arī licenču nosacījumu 5.punktu.

2007.gada 19.decembrī pieteicēja ar vēstuli Nr.1142/2007-12 (*lietas 166.-173.lapa*) ir sniegusi paskaidrojumus atbildētājam. Pieteicēja paskaidro, ka ir tiesīga maksājumu saņemšanas tiesības uz cesijas pamata nodot citam komersantam, pieteicēja uzskata, ka nav pārkāpusi tiesību normas, uzskata, ka ar Rēzeknes domes rīcību pieteicējai ir nodarīti zaudējumi, pieteicēja nav atbildīga par siltumenerģijas zudumu samazināšanu trasēs, jo nav siltumapgādes sistēmas attīstības plāns.

2008.gada 29.janvārī atbildētājs atkārtoti ar vēstuli Nr.08-08/01 (*lietas 174.-176.lapa*) ir aicinājis pieteicēju sniegt paskaidrojumus par licenču 6.3., 7.1. un 7.2. nosacījumu pārkāpumu. Atbildētājs lūdz skaidrot pieteicējas rīcību, izrakstot patērētājiem rēķinus par neapstiprinātiem vidējiem tarifiem. Atbildētājs norāda, ka pieteicēja nav samaksājusi valsts nodevu, kā to paredz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 30. un 31.pants un licenču nosacījumu 11.punkts.

2008.gada 18.februārī pieteicēja ir sniegusi paskaidrojumus atbildētājam (*lietas 177.-187.lapa*). Pieteicēja atkārtoti norāda, ka tai ir tiesības cedēt lietotāju maksājumu, pieteicējas ieskatā tai ir tiesības norēķinos par izlietoto siltumenerģiju piemērot 2007.gada 9.novembrī atbildētāja apstiprinātos tarifus. Pieteicēja nevar samaksāt valsts nodevu par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu, jo pret pieteicēju ir vērsts prasības nodrošinājums Latgales apgabaltiesā, kā rezultātā tai nav pieejami ievērojama apjoma finanšu resursi. Šādā situācijā tiek izveidota prioritāšu sistēma maksājumu veikšanai, tādēļ nav samaksāta valsts nodeva. Pieteicējas paskaidrojumu vēstule ietver arī uzziņas pieprasījumu par pieteicējas tiesībām.

No pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem (2007.gada 30.oktobrī, 2007.gada 19.decembrī, 2008.gada 18.februārī) tiesa konstatē, ka pieteicēja nav piekritusi tam, ka ir atbildīga par licenču nosacījumu un normatīvo aktu pārkāpumiem. No tā izriet pietiecējas rīcība, ka tā nenovērsa 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24 par brīdinājumu anulēt pieteicējai izsniegtās licences norādīto licenču nosacījumu 7.1., 7.2. un 6.3.pārkāpumu.

No lietas materiāliem izriet, ka pēc 2007.gada 4.oktobra lēmuma Nr.24 par brīdinājumu anulēt pieteicējai izsniegtās licences regulators ir saņēmis šādas sūdzības par pieteicējas darbību siltumapgādē:

1) mājas Kr.Valdemāra ielā 2, Rēzeknē iedzīvotāju 2007.gada 22.oktobra sūdzība (*lietas 147., 148.lapa*), kurā norādīts uz pazeminātu karstā ūdens temperatūru un siltumenerģijas cenu kāpumu;

2) mājas Dārzu ielā 65, Rēzeknē iedzīvotāju 2007.gada 22.oktobra sūdzība (*lietas 150., 151.lapa*), kurā norādīts, ka nav uzsākta nama apkure, norādīts uz pazeminātu karstā ūdens temperatūru un, ka tā piegāde pārtraukta pavisam;

3) mājas Kooperatīvu šķērsielā 7, Rēzeknē iedzīvotāju 2007.gada 16.oktobra sūdzība (*lietas 153.lapa*), kurā norādīts uz pazeminātu karstā ūdens temperatūru un nepamierinošu nama apkuri;

4) Rēzeknes pilsētas ziemeļu rajona iedzīvotāju 2007.gada 15.oktobra sūdzība (*lietas 155., 157.lapa*) sakarā ar nenodrošināto apkuri;

5) mājas Lubānas ielā 65, Rēzeknē iedzīvotāju 2007.gada 19.oktobra sūdzība (*lietas 158., 159.lapa*), kurā norādīts, ka namam netika piegādāts karstais ūdens, vēlāk piegādāts karstais ūdens ar pazeminātu temperatūru un norāda uz neapmierinātību ar maksu par ūdens cirkulāciju;

6) mājas Rūpnīcas ielā 6, Rēzeknē 2007.gada 15.oktobra sūdzība (*lietas 160.lapa*), kurā norādīts, ka namam netiek piegādāts karstais ūdens un nav pieslēgta apkure;

7) akciju sabiedrības „Rēzeknes siltums" 2008.gada 15.maija vēstulē (*lietas 162.lapa*) norādīts, ka pieteicējas nomātās siltumenerģijas iekārtas katlu mājās un siltumtrases ir kritiskā stāvoklī, jo nekādi kapitālie remonti vai jaunu iekārtu uzstādīšana nav veikta, par to liecina avārijas situācija iepriekšējā apkures sezonā. Pieteicējas darbinieku štatā nav tehniskās nodaļas, kas spētu novērtēt, prognozēt un novērst izveidojušos situāciju, izņemot katlu māju vecākos operatorus.

2008.gada 2.jūnijā ar vēstuli Nr.22-08/06 (*lietas 208.lapa*) atbildētājs ir aicinājis pieteicēju uz noslēguma sarunu par lēmuma pieņemšanu saistībā ar 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24 par brīdinājumu anulēt pieteicējai izsniegtās licences.

Lēmumā Nr.10 konstatēts, ka pieteicēja arī pēc 2007.gada 4.oktobra lēmuma Nr.24 brīdinājuma nav izpildījusi licenču nosacījumu 7.1. un 7.2.punktus. Lēmumā Nr.10 vairs nav tiešas atsauces uz licenču nosacījumu 6.3.punkta pārkāpumu, bet ir vispārīgāka uz licenču nosacījumu 6.punkta pārkāpumu – pieteicēja nav izstrādājusi attīstības plānu ar ilgtermiņa perspektīvu tāpēc, ka uzskata to par Rēzeknes domes pienākumu.

Lēmumā Nr.10 konstatēti vairāki pārkāpumi papildus 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24 norādītajiem - licenču nosacījumu 1., 6.1.punkta, starp siltumenerģijas piegādātāju un lietotāju noslēgtā līguma 2.1. un 6.1.punkta, likuma „Par grāmatvedību" pārkāpumi, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 16.panta pirmās daļas un 27.panta otrās daļas, Ministru kabineta noteikumu Nr.971 „Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi" 3., 27. un 29.punkta nosacījumu pārkāpumi – pieteicēja 2007.gada septembrī un oktobrī nenodrošināja kvalitatīvu siltumenerģijas padeves pakalpojumu un atteikusies piedalīties temperatūras režīma izmaiņu mērījumus veicošajā komisijā; tikai daļēji apmaksā dabas gāzes piegādes; pieteicējas līgumos ar lietotājiem paredzēts, ka samaksa par izlietoto siltumenerģiju jāveic uz citas personas norēķinu kontu bankā; tarifu ieņēmumus izmanto izmaksu segšanai, kas nav saistītas ar pakalpojumu sniegšanu; līdz 2008.gada 18.februārim pieteicējas grāmatvedībā nav veikta pilnīga uzskaite par sniegtā pakalpojuma norēķiniem; siltumenerģija tiek pārdota par neapstiprinātiem tarifiem.

Tiesa secina, ka Lēmums Nr.10 ir pamatots ar norādēm uz licenču nosacījumu 7.1., 7.2. un netieši uz 6.3.punkta pārkāpumiem, kas bija minēti 2007.gada 4.oktobra lēmumā Nr.24 par brīdinājumu anulēt izsniegtās licences. Palielinot uzskaitīto licenču

nosacījumu pārkāpumu skaitu Lēmumā Nr.10, nemainās pārkāpuma būtība, jo arī sākotnējie konstatētie pārkāpumi nav novērsti. Turklāt Lēmumā Nr.10 minētie licenču nosacījumu un normatīvo aktu pārkāpumi tika norādīti pieteicējai jau iepriekš adresētajās vēstulēs (atbildētāja 2007.gada 11.decembra un 2008.gada 29.janvāra vēstule) un pieteicējai bija dota iespēja izteikt savu viedokli un novērst pārkāpumus. Tiesas ieskatā brīdinājuma institūta mērķis ir panākt situāciju, kad pakalpojumu sniedzējs novērš licenču nosacījumu vai normatīvo aktu pārkāpumus. Arī viens pārkāpums var būt būtisks un būt par pamatu licenču anulēšanai, jo tādējādi netiek sasniegts likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 1.pantā noteiktais - nodrošināt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus. Minētā likuma 22.panta pirmā daļa uzliek par pienākumu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus sabiedriskos pakalpojumus visā licences termiņā atbilstoši licences nosacījumiem tās darbības zonā. No tā izriet sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja uzdevums - sniegt nepārtrauktu pakalpojumu, nodrošinot pakalpojuma atbilstošu kvalitāti un kvantitāti kā to nosaka licences nosacījumi. Saglabājoties kaut vienam pārkāpumam, nemainās pakalpojuma sniedzēja pienākums – novērst konstatētus pārkāpumus.

Ņemot vērā minēto, tiesa nepiekrīt pieteicējai [2.3], ka atbildētājs nepamatoti anulēja licences, balstoties arī uz citiem pamatiem, nekā tiem, sakarā ar kuriem pieteicējai tika nosūtīts 2007.gada 4.oktobra lēmums Nr.24 par brīdinājumu anulēt licences.

[11] Ņemot vērā spriedumā minētos apsvērumu, tiesa uzskata, ka Lēmums Nr.10 ir tiesisks un pamatots, bet pieteicējas pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

atzīt par nepamatotu un **noraidīt** SIA „Latgales enerģija" pieteikumu par Latgales pašvaldību daudznozaru sabiedrisko pakalpojumu regulatora 2008.gada 3.jūnija lēmuma Nr.10 atcelšanu un atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Audzere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese S.Audzere
Rīgā, 2009.gada 16.jūnijā